ISSN: 2617-5932

УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

ВИПУСК 3, 2019

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСНИК

СЕРІЯ: ФІНАНСИ, ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ

- ЭКОНОМИЧЕСКИЙ ВЕСТНИК. СЕРИЯ: ФИНАНСЫ, УЧЕТ, НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ
- ECONOMIC HERALD. SERIES: FINANCE, ACCOUNTING, TAXATION
- UNIVERSITY OF STATE FISCAL SERVICE OF UKRAINE

Випуск 3, 2019

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор:
ШЕВЧУК ОЛЕГ АНАТОЛІЙОВИЧ,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)
Заступники головного редактора:
МАЦЕЛЮХ НАТАЛІЯ ПЕТРІВНА,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)
ОНИШКО СВІТЛАНА ВАСИЛІВНА,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)
Відповідальний секретар:
ДРУЖИНСЬКА НАТАЛІЯ СЕРГІЇВНА,
кандидат економічних наук, УДФСУ (Україна)

Редакційна колегія:
АНДРУЩЕНКО ВОЛОДИМИР ЛЕОНІДОВИЧ,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)
БЕЛІНСЬКА ЯНІНА ВАСИЛІВНА,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)
БЕРЕСЛАВСЬКА ОЛЕНА ІВАНІВНА,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)
ЗАЛІЗКО ВАСИЛЬ ДМИТРОВИЧ,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)
ІЛЬЇН ВАЛЕРІЙ ЮРІЙОВИЧ,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)
КАРПЕНКО ЛІДІЯ МИКОЛАЇВНА,
доктор економічних наук, доцент, Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Україна)
КОВАЛЕНКО ЮЛІЯ МИХАЙЛІВНА,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)
КОЛЯДА ТЕТЯНА АНАТОЛІЇВНА,
кандидат економічних наук, с.н.с., доцент, УДФСУ (Україна)
КРАЄВСЬКИЙ ВОЛОДИМИР МИКОЛАЙОВИЧ,
доктор економічних наук, доцент, УДФСУ (Україна)
ЛІСОВИЙ АНДРІЙ ВАСИЛЬОВИЧ,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)
МАРТИНЕНКО ВАЛЕНТИНА ВІТАЛІЇВНА,
кандидат економічних наук, доцент, УДФСУ (Україна)
ОЛЕШКО АННА АНАТОЛІЇВНА,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)
ОСМЯТЧЕНКО ВОЛОДИМИР ОЛЕКСАНДРОВИЧ,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)
ПАСІЧНИК ЮРІЙ ВАСИЛЬОВИЧ,
доктор економічних наук, професор, ННЦ «Інститут аграрної економіки» (Україна)
ПАШКО ПАВЛО ВОЛОДИМИРОВИЧ,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)
ПИЛИПІВ ВІТАЛІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ,
доктор економічних наук, професор, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» (Україна)
РІППА СЕРГІЙ ПЕТРОВИЧ,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)
СТЕЖКО НАДІЯ ВОЛОДИМИРІВНА,
доктор економічних наук, доцент, Київський національний університет технологій та дизайну (Україна)
ШВАБІЙ КОСТЯНТИН ІВАНОВИЧ,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)
GÓRAL JUSTYNA,
PhD, Assistant Professor (Польща, м. Варшава)
SIPKO JURAJ,
Prof. Ing., PhD., MBA (Словаччина, м. Братислава)
GOZORA VLADIMÍR,
Dr.h.c. prof. mpx.h.c. prof. Ing. PhD., MBA (Словаччина, м. Братислава)

ВИМОГИ ДО РУКОПИСУ

ПОДАННЯ МАТЕРІАЛІВ

До друку приймаються статті українською, російською та англійською мовами, що відповідають тематиці видання й містять наукові результати, не опубліковані раніше.

Матеріали подаються в роздрукованому вигляді на адресу журналу та надсилаються в електронному вигляді на e-mail: **ekonvisnik@nusta.edu.ua**

СУПРОВІДНІ ДОКУМЕНТИ

1. Рецензія (для авторів без наукового ступеня) підписана фахівцем з науковим ступенем із рекомендацією статті до друку і завірена підписом та печаткою установи, яка є зовнішньою щодо Університету ДФС України, та установи, де працює автор (автори) статті

2. Відомості про автора:
– прізвище, ім'я, по батькові (повністю) українською, російською та англійською мовами;
– посада;
– назва установи/навчального закладу;
– науковий ступінь;
– вчене звання; контактні телефони автора;
– e-mail;
– поштова адреса.

СТРУКТУРА ПУБЛІКАЦІЇ

Наукові статті, що подаються до журналу, повинні обов'язково містити такі неодмінні елементи:
1. Індекс УДК (на початку статті ліворуч, напівжирним шрифтом).
2. Прізвище та ініціали автора(-ів) (праворуч, напівжирним шрифтом українською мовою).
3. Науковий ступінь, вчене звання, посада та місце роботи (повністю) (українською, російською та англійською мовами).
4. E-mail автора(-ів).
5. ORCID ID автора(-ів).
6. Назва статті українською, російською та англійською мовами.
7. Стаття: 1) формулювання мети статті (постановка завдання); 2) постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями; 3) аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання цієї проблеми та на які спирається автор. Важливо виділити невирішені частини загальної проблеми, які саме досліджуються у статті; 4)°виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів; 5)°висновки з цього дослідження і подальші перспективи в цьому напрямі.
8. Список використаних джерел та його транслітерація (References) в алфавітному порядку.
9. Анотація до статті: прізвище та ініціали автора(-ів) (українською, російською та англійською мовами) та текст анотації українською, російською та англійською мовами: мовою статті – не менш 500 знаків; англійською чи українською (якщо стаття написана не цими мовами) – не менше 1800 знаків, включаючи ключові слова.
10. Ключові слова українською, російською та англійською мовами (5–7 слів або словосполучень).

КОМП'ЮТЕРНИЙ НАБІР

Загальний обсяг статті не повинен перевищувати 15 сторінок машинописного тексту.
Стаття подається у форматі MS Word 97-2003 (*.doc) або (*.rtf); поля по 20 мм; шрифт – Times New Roman; кегель – 14; інтервал – 1,5; відступ – 1,25.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Бібліографічний опис списку використаних джерел оформляється за правилами Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». References - транслітерований список цих же джерел, оформляється в стилі APA (American Psychological Association Style). Транслітерацію слід здійснювати відповідно до правил, прописаних у Постанові КМУ від 27 січня 2010 р. № 55 «Про впорядкування транслітерації українського алфавіту латиницею».

ТАБЛИЦІ, СХЕМИ, МАЛЮНКИ

1. Таблиці, схеми, малюнки повинні мати посилання за текстом, бути пронумеровані, мати заголовок (назву, підпис) та посилання на джерело.

2. Ілюстративний матеріал має бути компактним та мати чітке зображення; написи на ілюстраціях і підписи до них мають бути подані мовою статті.

3. Формули подають за допомогою вбудованого редактора формул MS Equation. Формули повинні бути пронумеровані.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АВТОРА

Відповідальність за зміст статті несе автор.
1. Автор зобов'язаний ретельно вичитати рукопис і підписати його на останній сторінці. Редакційна колегія може скорочувати й редагувати матеріал за погодженням з автором.
2. Автор підтверджує, що матеріал статті є виключно власним оригінальним дослідженням, оформлений із дотриманням правил цитування та посилань.
3. Автор підтверджує, що в матеріалах статті не містяться відомості, заборонені до опублікування.
4. Автор підтверджує, що надані до друку матеріали раніше не публікувались в інших виданнях та містять достовірну інформацію.

РОЗМІЩЕННЯ МАТЕРІАЛІВ

Повнотекстові версії номерів журналу представлені:
– на сайті УДФСУ за адресою: **www.nusta.edu.ua;**
– на сайті Наукового журналу «Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування» за адресою: **http://ojs.nusta.edu.ua/index.php/ojs1/index;**
– на платформі «Наукова періодика України» в Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського НАН України за адресою: **www.irbis-nbuv.gov.ua**

УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ (УДФСУ)

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСНИК

СЕРІЯ: ФІНАНСИ, ОБЛІК ОПОДАТКУВАННЯ
ВИПУСК 3, 2019

Засновник, видавець та виготовлювач
Університет державної фіскальної служби України

Заснований у 2017 р.

Адреса редакції та видавця:
Україна, 08201, м. Ірпінь,
вул. Університетська, 31,
Університет ДФС України
e-mail: ekonvisnik@nusta.edu.ua

Рекомендовано до друку Вченою радою Університету ДФС України (протокол № 3 від 28.03.2019)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації (Серія КВ №22277-12177Р від 02.08.2016)

У разі передруку матеріалів посилання на журнал «Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування» обов'язкове

Виходить у міру накопичення матеріалу

© Університет ДФС України, 2019

УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСНИК

СЕРІЯ: ФІНАНСИ, ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ

Науковий журнал

Випуск 3

Ірпінь ● УДФСУ ● 2019

ISSN 2617-5932
УДК 330(05)

Засновник, видавець: Університет державної фіскальної служби України
Заснований 2017 року

Продовжуване видання (виходить у міру накопичення матеріалу)

Мови видання: українська, російська, англійська

Свідоцтво про Державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ 22277-12177 Р від 02.08.2016

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Університету державної фіскальної служби України (протокол № 3 від 28.03.2019)

Редакційна колегія: д.е.н., професор *О. А. Шевчук* (голов. ред.); д.е.н., професор *Н. П. Мацелюх* (заст. голов. ред.); д.е.н., професор *С. В. Онишко* (заст. голов. ред.); д.е.н., професор *В. Л. Андрущенко*; д.е.н., професор *Я. В. °Белінська*; д.е.н., професор *О. І. Береславська*; д.е.н., професор *В. Д. Залізко*; д.е.н., професор *В. Ю. Ільїн*; д.е.н., доцент *Л. М. Карпенко*; д.е.н., професор *Ю. М. Коваленко*; к.е.н., с.н.с., доцент *Т. А. Коляда*; д.е.н., доцент *В. М. Краєвський*; д.е.н., професор *А. В. Лісовий*; к.е.н., доцент *В. В. Мартиненко*; д.е.н., професор *А. А. Олешко*; д.е.н., професор *В. О. Осмятченко*; д.е.н., професор *Ю. В. Пасічник*; д.е.н., професор *П. В. Пашко*; д.е.н., професор *В. В. Пилипів*; д.е.н., професор *С. П. Ріппа*; д.е.н., доцент *Н. В. Стежко*; д.е.н., професор *К. І. Швабій*; Ph.D. *Ю. Джараль* (Польща); Ph.D. *Ю. Сипко* (Словаччина); Ph.D., Dr.h.c. *В. Гозора* (Словаччина).

Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування : науковий журнал / редкол. : О. А. Шевчук (голов. ред.) та ін. – Ірпінь : Університет державної фіскальної служби України, 2019. – Випуск 3. – 250 с.

У виданні вміщені наукові статті, присвячені актуальним проблемам економіки.

Науковий журнал започатковано з метою опублікування результатів наукових досліджень з питань теорії і практики фінансів, бухгалтерського обліку, оподаткування та інших напрямів економічної науки.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів та всіх, хто цікавиться науковими дослідженнями у сфері економіки.

Науковий журнал індексується в Google Scholar,

Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського.

Розміщений на відкритій інформаційній платформі OJS Університету державної фіскальної служби України.

Науковим статтям, опублікованим у журналі, присвоюється індекс DOI (Digital Object Identifier) – ідентифікатор цифрового об'єкта.

Редакція журналу веде систематичну роботу із включення наукового видання до міжнародних електронних бібліотек, каталогів та наукометричних баз даних з метою входження у світовий науковий інформаційний простір, підвищення рейтингу журналу та індексів цитування його авторів. Наразі редколегія направила матеріали для індексації в Index Copernicus, провадить роботу щодо входження журналу у Scopus та Web of Science.

Адреса редакції:
вул. Університетська, 31,
м. Ірпінь, Київська обл., 08201, Україна
E-mail: ekonvisnik@nusta.edu.ua

Під час посилання на матеріали наукового журналу «Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування» потрібно використовувати транслітеровану назву «Ekonomichnyi Visnyk. Seriia: Finansy, Oblik, Opodatkuvannia» або «Economic Herald. Series: Finance, Accounting, Taxation».

© Університет державної фіскальної служби України, 2019

УНИВЕРСИТЕТ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ФИСКАЛЬНОЙ СЛУЖБЫ УКРАИНЫ

ЭКОНОМИЧЕСКИЙ ВЕСТНИК

СЕРИЯ: ФИНАНСЫ, УЧЕТ, НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ

Научный журнал

Выпуск 3

Ирпень ● УГФСУ ● 2019

ISSN 2617-5932
УДК 330(05)

Основатель, издатель: Университет государственной фискальной службы Украины
Основан в 2017 году

Продолжаемое издание (выходит по мере накопления материала)

Языки издания: украинский, русский, английский

Свидетельство о Государственной регистрации печатного средства массовой информации Серия КВ 22277-12177 Р от 02.08.2016

Рекомендовано к печати решением Ученого совета Университета государственной фискальной службы Украины (протокол № 3 от 28.03.2019)

Редакционная коллегия: д.э.н., профессор *О. А. Шевчук* (глав. ред.); д.э.н., профессор *Н. П. Мацелюх* (зам. глав. ред.); д.э.н., профессор *С. В. Онышко* (зам. глав. ред.); д.э.н., профессор *В. Л. Андрущенко*; д.э.н., профессор *Я. В.°Белинская*; д.э.н., профессор *Е. И. Береславская*; д.э.н., профессор *В. Д.°Зализко*; д.э.н., профессор *В. Ю. Ильин*; д.э.н., доцент *Л. Н.°Карпенко*; д.э.н., профессор *Ю. М. Коваленко*; к.э.н., с.н.с., доцент *Т. А. Коляда*; д.э.н., доцент *В. Н. Краевский*; д.э.н., профессор *А. В. Лисовый*; к.э.н., доцент *В. В.°Мартыненко*; д.э.н., профессор *А. А. Олешко*; д.э.н., профессор *В. А. Осмятченко*; д.э.н., профессор *Ю. В. Пасичник*; д.э.н., профессор *П. В. Пашко*; д.э.н., профессор *В. В. Пылыпив*; д.э.н., профессор *С. П. Риппа*; д.э.н., доцент *Н. В. Стежко*; д.э.н., профессор *К. И. Швабий*; Ph.D. *Ю. Джараль* (Польша); Ph.D. *Ю. Сипко* (Словакия); Ph.D., Dr.h.c. *В. Гозора* (Словакия).

Экономический вестник. Серия: финансы, учет, налогообложение : научный журнал / редкол. : О. А. Шевчук (глав. ред.) и др. – Ирпень : Университет государственной фискальной службы Украины, 2019. – Выпуск 3. – 250 с.

Издание вмещает научные статьи, посвященные актуальным проблемам экономики.

Научный журнал основан с целью опубликования результатов научных исследований по вопросам теории и практики финансов, бухгалтерского учета, налогообложения и других направлений экономической науки.

Для научных работников, преподавателей, аспирантов, студентов и всех, кто интересуется научными исследованиями в сфере экономики.

Научный журнал индексируется в Google Scholar,

Национальной библиотекой Украины имени В. И. Вернадского.

Размещен на открытой информационной платформе OJS Университета государственной фискальной службы Украины.

Научным статьям, опубликованным в журнале, присваивается индекс DOI (Digital Object Identifier) – идентификатор цифрового объекта.

Редакция журнала ведет систематическую работу по включению научного издания в международные электронные библиотеки, каталоги и наукометрические базы данных с целью вхождения в мировое научное информационное пространство, повышения рейтинга журнала и индексов цитирования его авторов. Сейчас редколлегия направила материалы для индексации в Index Copernicus, проводит работу по вхождению журнала в Scopus и Web of Science.

Адрес редакции:
ул. Университетская, 31
г. Ирпень, Киевская обл., 08201, Украина
E-mail: ekonvisnik@nusta.edu.ua

Во время ссылки на материалы научного журнала «Экономический вестник. Серия: финансы, учет, налогообложение» нужно использовать транслитерируемое название «Ekonomichnyi Visnyk. Seriia: Finansy, Oblik, Opodatkuvannia» или «Economic Herald. Series: Finance, Accounting, Taxation».

© Университет государственной фискальной службы Украины, 2019

UNIVERSITY OF THE STATE FISCAL SERVICE OF UKRAINE

ECONOMIC HERALD

SERIES: FINANCE, ACCOUNTING, TAXATION

The Scientific Journal

Release 3

Irpin ● USFSU ● 2019

ISSN 2617-5932
UDC 330(05)

Founder, publisher and manufacturer: University of the State Fiscal Service of Ukraine.
The scientific journal was founded in 2017.

Continued edition (released with the accumulation of material).

Language of publication: Ukrainian, Russian, English.

The certificate of state registration of the print mass media: KB 22277-12177 P, 02.08.2016

Recommended for printing and Internet distribution by the decision of the Academic Council of University of the SFS of Ukraine (Protocol № 3, 28.03.2019)

Editorial Board: Doctor of Economics, professor *O. A. Shevchuk* (Editor-in-chief); Doctor of Economics, professor *N. P. Matseliukh* (Deputy Editor); Doctor of Economics, professor *S. V. Onysko* (Deputy Editor); Doctor of Economics, professor *V. L. Andruschchenko*; Doctor of Economics, professor *YA. V. Belinska*; Doctor of Economics, professor *O. I. Bereslavska*; Doctor of Economics, professor *V. D. Zalizko*; Doctor of Economics, professor *V. Yu. Ilin*; Doctor of Economics, Associate professor *L. M. Karpenko*; Doctor of Economics, professor *Yu. M. Kovalenko*; Ph.D. in Economics, Senior Research Fellow, Associate professor *T. A. Koliada*; Doctor of Economics, Associate Professor *V. M. Kraevsky*; Doctor of Economics, professor *A. V. Lisovyi*; Ph.D. in Economics, Associate professor V. *V. Martynenko*; Doctor of Economics, professor *A. A. Oleshko*; Doctor of Economics, professor *V. O. Osmiatchenko*; Doctor of Economics, professor *Yu. V. Pasichnyk*; Doctor of Economics, professor *P. V. Pashko*; Doctor of Economics, professor *V. V. Pylypiv*; Doctor of Economics, professor *S. P. Rippa*; Doctor of Economics, Associate professor N. V. Stezhko; Doctor of Economics, professor *K. I. Shvabii*; Ph.D. *J. Góral* (Poland); Ph.D. *J. Sipko* (Slovakia); Ph.D., Dr.h.c. *V. Gozora* (Slovakia).

Economic herald. Series: finance, accounting, taxation : the Scientific Journal / Editorial Board : O. A. Shevchuk (Editor-in-chief) and others. – Irpin : University of the State Fiscal Service of Ukraine, 2019. – Release 3. – 250 p.

The publication contains scientific articles, devoted to actual problems of the economy.
The scientific journal was founded to publish the results of scientific research on the theory and practice of finance, accounting, taxation and other areas of economic science.
For researchers, lecturers, graduate students, students and everyone interested in research in the field of economics.

The Scientific Journal «Customs Security» is indexed by Google Scholar,

Vernadsky National Library of Ukraine.

The scientific journal is located on the open information platform OJS of the University of the State Fiscal Service of Ukraine

DOI (digital object identifier) – the scientific articles are assigned digital object identifier.

The editorial board conducts systematic work on integration of the scientific publications in international electronic libraries, catalogs and scientometric databases in order to enter the world scientific information space, increase the rating of the journal and the citation indices of its authors. The editorial board is currently working on the inclusion of the scientific journal in Scopus and Web of Science.

Address of the editorial board:
31, Universitetskaya str., Irpin, Kyiv region, Ukraine, 08201
e-mail: ekonvisnik@nusta.edu.ua

During the reference to the materials of the scientific journal «Economic Herald. Series: Finance, Accounting, Taxation» you need to use the transliterated title «Ekonomichnyi Visnyk. Seriia: Finansy, Oblik, Opodatkuvannia».

© University of the State Fiscal Service of Ukraine, 2019

ЗМІСТ

Андрущенко В. Л. Імператив фіскальної солідарності....13

Антоненко В. М., Рогушина Ю. В., Сьомка Н. К. Проблеми семантизації інформаційних ресурсів Web для підтримки управління процесами оподаткування....20

Белінська Я. В., Ратушна Ю. В., Котух Е. Досвід Об'єднаних Арабських Еміратів щодо активізації інвестування: уроки для України....30

Гуріна Н. В., Дойонко А. М. Застосування професійного судження бухгалтера в умовах ринкової економіки: вітчизняний та міжнародний досвід....40

Задорожня Л. А., Швабій К. І., Скаженник М. В. Трансформація персонального прибуткового оподаткування в Україні....48

Ільїн В. Ю. Домінуючі інвестиційні стратегії формування виробничих портфелів аграрних підприємств....59

Коваленко Ю. М. Теоретичні засади страхових і пов'язаних з ними послуг....72

Коляда Т. А. Гендерно-орієнтоване бюджетування: сутність та перспективи запровадження в Україні....80

Корж М. А. Типологізація механізмів прямого іноземного інвестування: інституційний аспект....89

Кощук Т. В. Реформування акцизного податку з тютюнових виробів в Україні в контексті імплементації Угоди про асоціацію з ЄС....99

Краєвський В. М., Параниця Н. В. Моделювання та оцінка фінансової стійкості діяльності публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»....110

Лепеха М. О., Смоляр М. М. Здійснення митної політики в Україні на сучасному етапі....118

Мазіна О. І., Олійник В. С. Трансформація звітності в умовах глобалізації....124

Мартиненко В. В. Оцінка динаміки та структури податкових джерел формування бюджету в Україні....133

Мацелюх Н. П. Індикатори розвитку фондових ринків та виклики для України....144

Новицька Н. В. Особливості моніторингу руху підакцизних товарів у країнах ЄС....155

Олешко А. А., Трохимець О. І. Регіональна антикризова політика в умовах макроекономічної нестабільності....164

Онишко С. В., Шевчук Ю. В. Особливості функціонування моделей фінансування медичного страхування....171

Панура Ю. В., Скоромцова Т. О. Податкове консультування
в зарубіжних країнах: досвід для України.....180

Пасічник Ю. В. Вплив державного боргу на економічне зростання
в країнах Вишеградської групи.....189

Поснова Т. В. Трансформація людського капіталу
в умовах цифрової економіки.....204

Проскура К. П., Лісовий А. В. Документальне обгрунтування
ризиків фіктивності здійснених платниками податків операцій
з постачання товарів у податкових перевірках.....212

Старостенко Г. Г. Теоретичні аспекти розвитку конкурентного
середовища в умовах інтеграції у світову економіку.....222

Сторожук Т. М., Дружинська Н. С. Теоретичні аспекти
економічної оцінки лісових ресурсів як об'єктів обліку.....231

Тучак Т. В. Благодійні податки на доходи: зарубіжний досвід.....242

СОДЕРЖАНИЕ

Андрущенко В. Л. Императив фискальной солидарности....13

Антоненко В. М., Рогушина Ю. В., Сьомка Н. К. Проблемы семантизации информационных ресурсов Web для поддержки управления процессами налогообложения....20

Белинская Я. В., Ратушная Ю. В., Котух Э. Опыт Объединенных Арабских Эмиратов в сфере активизации инвестирования: уроки для Украины....30

Гурина Н. В., Дойонко А. М. Применение профессионального суждения бухгалтера в условиях рыночной экономики: отечественный и международный опыт....40

Задорожняя Л. А., Швабий К. И., Скаженник М. В. Трансформация персонального подоходного налогообложения в Украине....48

Ильин В. Ю. Доминирующие инвестиционные стратегии формирования производственных портфелей аграрных предприятий....59

Коваленко Ю. М. Теоретические основы страховых и связанных с ними услуг....72

Коляда Т. А. Гендерно-ориентированное бюджетирование: сущность и перспективы внедрения в Украине....80

Корж М. А. Типологизация механизмов прямого иностранного инвестирования: институциональный аспект....89

Кощук Т. В. Реформирование акцизного налога с табачных изделий в Украине в контексте имплементации Соглашения об ассоциации с ЕС....99

Краевский В. М., Параница Н. В. Моделирование и оценка финансовой устойчивости деятельности публичного акционерного общества «Национальная акционерная компания «Нефтегаз Украины»....110

Лепеха М. А., Смоляр М. Н. Осуществление таможенной политики в Украине на современном этапе....118

Мазина А. И., Олейник В. С. Трансформация отчетности в условиях глобализации....124

Мартиненко В. В. Оценка динамики и структуры налоговых источников формирования бюджета в Украине....133

Мацелюх Н. П. Индикаторы развития фондовых рынков и вызовы для Украины....144

Новицкая Н. В. Особенности мониторинга движения подакцизных товаров в странах ЕС....155

Олешко А. А., Трохимец Е. И. Региональная антикризисная политика в условиях макроэкономической нестабильности....164

Онишко С. В., Шевчук Ю. В. Особенности функционирования моделей финансирования медицинского страхования.....171

Панура Ю. В., Скоромцова Т. А. Налоговое консультирование в зарубежных странах: опыт для Украины.....180

Пасичник Ю. В. Влияние государственного долга на экономический рост в странах Вышеградской группы.....189

Поснова Т. В. Трансформация человеческого капитала в условиях цифровой экономики.....204

Проскура К. П., Лисовый А. В. Документальное обоснование рисков фиктивности осуществленных налогоплательщиками операций по поставке товаров в налоговой проверке.....212

Старостенко А. Г. Теоретические аспекты развития конкурентной среды в условиях интеграции в мировую экономику.....222

Сторожук Т. Н., Дружинская Н. С. Теоретические аспекты экономической оценки лесных ресурсов как объектов учета.....231

Тучак Т. В. Благотворительные налоги на доходы: зарубежный опыт.....242

CONTENTS

Andrushchenko V. L. Imperative of fiscal solidarity....13

Antonenko V. M., Rogushina Yu. V., Siomka N. K. Problems of semantization of the Web information resources for support the management of taxation processes....20

Belinska Ya., Ratushna J., Kotuh E. The experience of the United Arab Emirates in enhancing investment: lessons for Ukraine....30

Hurina N. V., Doyonko A. M. Application of professional judgment of accountant in the market economy: domestic and international experience....40

Zadorozhnia L., Shvabii K., Skazhennyk M. Transformation of personal income taxation in Ukraine....48

Ilin V. Y. Dominant investment strategies forming production portfolio agricultural enterprises....59

Kovalenko Yu. M. Theoretical bases of insurance services and related them services....72

Koliada T. Gender-oriented budgeting: essence and perspectives of implementation in Ukraine....80

Korzh M. A. Typologization of mechanisms for direct foreign investment: institutional aspects....89

Koshchuk T. Reformation of excise taxation of tobacco products in Ukraine in terms of implementation the Association Agreement with the EU....99

Kraevsky V. M., Paranytsia N. V. Financial sustainability modelling and estimation of the public joint-stock company "National shareholder company "Naftogaz of Ukraine"....110

Lepekha M. O., Smoliar M. N. Implementation of customs policy in Ukraine at the modern stage....118

Mazina O. I., Oliinyk V. S. Transformation of reporting in globalization conditions....124

Martynenko V. V. Evaluation of dynamics and structure of tax budget formation sources in Ukraine....133

Matseliukh N. P. Indicators of development of stock markets and challenges for Ukraine....144

Novytska N. Features of monitoring the movement of excisable goods in EU....155

Oleshko A. A., Trokhymets O. I. Regional anti-crisis policy in the condition of macroeconomic instability....164

Onyshko S. V., Shevchuk Y. V. Functioning specifics of medical insurance financial support models....171

Panura I. V., Skoromtsova T. A. Tax consulting in foreign countries: experience for Ukraine.....180

Pasichnyk Yu. V. The impact of public debt on economic growth in the countries of the Visegrad group.....189

Posnova T. V. Transformation of human capital in conditions digital economy.....204

Proskura K., Lisovyi A. Documentary reasoning of the risks of the activity of the tax performed by the payers of supply of goods in tax examinations.....212

Starostenko H. H. Theoretical aspects of developing competitive environment in the conditions of integrating into the world economy.....222

Storozhuk T. M., Druzhynska N. S. Theoretical aspects of economic assessment of forest resources as accounting facilities.....231

Tuchak T. V. Charitable taxes on income: foreign experience.....242

УДК 657.01:001.4
DOI 10.33244/2617-5932.3.2019.40-47

Н. В. Гуріна,
к.е.н.,
e-mail: G-Nataliya@ukr.net,
ORCID ID 0000-0001-9433-069X;
А. М. Дойонко,
магістр,
Університет ДФС України,
e-mail: anastasia13041997@ukr.net,
ORCID ID 0000-0001-5303-259X

ЗАСТОСУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО СУДЖЕННЯ БУХГАЛТЕРА В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

У статті аналізуються основні підходи до визначення поняття «професійне судження бухгалтера», а також приділяється увага методичним аспектам його застосування в умовах ринкової економіки. Розглянуто чинники, які стримують застосування професійного судження під час здійснення професійної діяльності бухгалтера, та зроблені висновки щодо випадків його застосування у конкретних ситуаціях.

Ключові слова: *нормативне регулювання, професійне судження, міжнародні стандарти фінансової звітності, фінансова звітність, управлінське рішення.*

Н. В. Гурина, А. М. Дойонко. Применение профессионального суждения бухгалтера в условиях рыночной экономики: отечественный и международный опыт

В статье анализируются основные подходы к определению понятия «профессиональное суждение бухгалтера», а также уделяется внимание методическим аспектам его применения в условиях рыночной экономики. Рассмотрены факторы, сдерживающие применение профессионального суждения при осуществлении профессиональной деятельности бухгалтера, и сделаны выводы о случаях его применения в конкретных ситуациях.

Ключевые слова: *нормативное регулирование, профессиональное суждение, международные стандарты финансовой отчетности, финансовая отчетность, управленческое решение.*

Постановка завдання. Основною метою статті є дослідження сутності поняття «професійне судження» та аналіз методичних аспектів застосування професійного судження бухгалтера в умовах ринкової економіки.

Актуальність дослідження та постановка проблеми. Наслідком перебудови бухгалтерського обліку в Україні, відповідно до міжнародних стандартів, яка відбувається

© Гуріна Н. В., Дойонко А. М., 2019

упродовж останніх років, стало виникнення нових контрольних та облікових категорій. Це стосується насамперед поняття «професійне судження», оскільки його сутність і зміст є малодослідженими в сучасній обліковій теорії.

«Професійне судження» як окрема категорія у Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» невиокремлена [8]. Але водночас цим законом надається можливість підприємству самостійно визначати облікову політику та обирати форму бухгалтерського обліку тощо. Для ухвалення таких управлінських рішень керівник підприємства, а також головний бухгалтер повинні застосувати своє професійне судження. Але потрібно враховувати, що одні й ті ж судження можуть впливати на формування фінансових результатів, податкових платежів, визначення розміру капіталу власника та на інші показники по-різному. Саме тому актуальним є дослідження сутності поняття «професійне судження» та методичних аспектів його застосування в умовах ринкової економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням цього питання займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як: Ф. Бутинець, М. Кужельний, С. Голов, С. Левицька, Л. Нападовська, М. Пушкар, В. Ф. Палій, Я. В. Соколов, Г. Р. Соколовська, Т. М. Сторожук та інших. Оскільки досліджувана проблема перебуває на стадії становлення, тому вона потребує подальшого вивчення.

Виклад основного матеріалу дослідження. У міжнародній практиці бухгалтерського обліку поняття «професійне судження» не є новим і являє собою один із принципів МСФЗ [7].

Міжнародні стандарти фінансової звітності (далі – МСФЗ) – це єдина у світі наднаціональна система вимог до розкриття фінансової інформації. Метою їхнього створення була потреба в уніфікації фінансової звітності компаній в умовах розвитку міжнародної торгівлі [4, с. 231].

За цей період система Міжнародних стандартів фінансової звітності постійно розвивалася. Над її удосконаленням працювали провідні фахівці з різних країн світу. Наслідком цих зусиль стало те, що МСФЗ стали однією з найкращих систем фінансової звітності у світі, оскільки ця система включає в себе найкращі національні способи вирішення питань у сфері обліку.

Під час підготовки до складання фінансової звітності, відповідно до МСФЗ [7], зростає роль застосування професійного судження бухгалтера. Це зумовлено тим, що застосування професійними бухгалтерами судження й оцінки під час підготовки міжнародної звітності має значно важливе значення, на відміну від правил бухгалтерського обліку, які застосовуються в Україні і є досить жорстко регламентованими.

У сучасних літературних джерелах існує велика кількість трактувань поняття «професійне судження бухгалтера» (табл. 1).

Проведений аналіз поглядів різних науковців дає можливість зробити висновок про те, що на сьогодні немає єдиного підходу до трактування поняття «професійне судження бухгалтера».

Погоджуємося з думкою Н. В. Генералової щодо трактування професійного судження в широкому розумінні, яке розглядається як ідентифікація бухгалтером усіх сфер господарського життя, оскільки професійне судження бухгалтера відіграє важливу роль у багатьох сферах діяльності, зокрема у бухгалтерському обліку, податкових відносинах, вирішенні юридичних питань тощо.

Таблиця 1

Трактування сутності поняття «професійне судження бухгалтера»

Автори	Сутність поняття
1	2
Т. М. Сторожук [10, с. 259]	Особиста, незалежна, компетентна, обґрунтована думка, добросовісно висловлена бухгалтером щодо відображення фактів господарського життя в системі обліку та звітності, яка базується на принципах ведення обліку та складання звітності і не порушує законодавства для забезпечення інформацією користувачів
В. С. Лень, В. А. Нехай [3, с. 26]	Думка, висловлена професійним бухгалтером стосовно фактів господарського життя, результат якої розкривається в обліковій політиці і фінансовій звітності підприємства
Н. В. Генералова [1, с. 56]	Професійне судження бухгалтера в широкому значенні – ідентифікація бухгалтером усіх фактів господарського життя; у вузькому значенні – ідентифікація бухгалтером фактів господарського життя за відсутності конкретних нормативних вказівок, в умовах невизначеності і за незгоди з конкретними нормативними вказівками
Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг [6]	Застосування необхідних навичок, знань і досвіду в контексті вимог стандартів аудиту, бухгалтерського обліку та професійної етики під час прийняття обґрунтованих рішень щодо плану дій
І. В. Жураковська [2, с.102]	Думка професійного бухгалтера (управлінського персоналу), висловлена в обліковій політиці підприємства щодо механізму відображення господарських фактів (операцій) у бухгалтерському обліку та звітності
І. А. Юхименко-Назарук [11, с. 186]	У широкому розумінні передбачає необхідність врахування всіх можливих видів здійснення операцій як за наявності можливості здійснення вибору із набору обмежених або необмежених варіантів, так і за їхньої відсутності
Н. С. Марушко [5, с. 323]	Результат мислення бухгалтера, що дозволяє в умовах невизначеності приймати рішення щодо вибору адекватного способу відображення фактів господарського життя у бухгалтерському обліку

Джерело: [складено авторами за матеріалами 1, 2, 3, 5, 6, 10, 11].

Тому, на нашу думку, під професійним судженням потрібно розуміти думку професійного бухгалтера щодо фактів господарського життя, яка ґрунтується не лише на розумових здібностях, інтуїції, знаннях чи професійному досвіді, а й на певних об'єктивних критеріях та джерелах інформації.

У наведеному визначенні можна виділити такі основні складові, як думка професійного бухгалтера та добросовісне висловлювання (судження). Розглянемо кожну складову.

Думка професійного бухгалтера в умовах ринкової економіки – це його власний погляд, а не те, що йому нав'язують. Однак досить часто в багатьох континентальних країнах Європи (у тому числі і в нашій країні) віддають перевагу, що бухгалтер «не має права мати власного судження». На жаль, часто так вважають і самі бухгалтери. В англомовних країнах бухгалтери віддають перевагу можливості працювати поза нав'язаними нормативами та встановленими обмеженнями, роблячи переконливою тільки свою думку, тобто своє професійне судження. Тому вони створили культ професійного судження. Такий підхід

з'явився на підґрунті англійського загального права, яке розвивалося шляхом накопичення досвіду судових рішень [4, с. 231].

Добросовісне висловлювання (судження) – це сформована бухгалтером думка, яка заснована на його власних переконаннях, уявленнях та знаннях, думка, яка повинна бути сумлінно сформульованою та достовірною. У першому випадку йдеться про те, що переконання бухгалтера мають бути об'єктивними, а не орієнтованими на власну вигоду або вигоду третіх осіб, а у другому випадку – що бухгалтерська інформація повинна бути точною, для того щоб на основі цієї інформації можна було ухвалити дієве управлінське рішення [4, с. 231].

На сьогодні існує досить багато чинників, які перешкоджають широкому застосуванню професійного судження бухгалтерами у своїй професійній діяльності (об'єктивних і суб'єктивних).

Так, низький рівень розвиненості професійного судження бухгалтерів, зумовлений тим, що бухгалтери звикли шукати відповіді на всі запитання в нормативно-правових документах і чекати вказівок від керівництва.

Відсутність практичних навичок заважає формуванню бухгалтером власної думки, оскільки багато підприємств віддають перевагу веденню «стандартного» обліку, що не передбачає застосування власного професійного судження.

Ще однією причиною є ігнорування власниками та керівниками важливості і значення застосування професійного судження під час здійснення своєї діяльності бухгалтером та його вплив на формування фінансового результату підприємства.

Разом з тим фахівці бухгалтерського обліку як в Україні, так і за кордоном висловлюють своє незадоволення в надмірному нормативно-правовому регулюванні обліку.

Для формування професійного судження в нашій країні використовуються такі інформаційні джерела:

– чинні нормативно-правові документи, які діють на всіх рівнях державного регулювання, що стосується ведення обліку та складання звітності, включаючи міжнародний;

– наукові праці та інші надбання у сфері бухгалтерського обліку;

– сформована практика і кваліфікація фахівців з ведення обліку та складання звітності;

– власні теоретичні знання зі спеціальностей відповідних фахівців.

Недосконале законодавчо-нормативне регулювання обліку та звітності в Україні є одним із ключових чинників, що призводить до потреби у застосуванні бухгалтером професійного судження.

До таких причин відносять **[9, с. 301]**:

– значну кількість нормативно-правових документів різного характеру, рівнів регулювання і призначення;

– динамічні (часті) зміни нормативно-правових документів;

– обмеженість різних ситуацій, які виникають у фінансово-господарській діяльності, описаних у нормативно-правових актах, що регламентують організацію та ведення бухгалтерського обліку;

– положення нормативно-правових документів досить часто мають загальний характер, а конкретні критерії вибору відсутні;

– норми встановлені чинними нормативно-правовими документами, але їхнє застосування не забезпечує представлення достовірної інформації;

– нормативно-правові документи з організації та ведення бухгалтерського обліку і звітності регламентують порядок формування інформації загального призначення і зовсім не орієнтовані на потреби конкретних користувачів тощо.

Безумовно, в силу дії таких обставин формування, вираження та застосування професійного судження є складним.

Більш за все це пов'язано з тим, що в нормативно-правових документах неможливо врахувати всю різноманітність господарських ситуацій та практичних випадків і прийняти єдиний шаблон. На Заході проти нормативно-правового регулювання бухгалтерського обліку та стандартів висуваються різні заперечення, прикладами яких можуть стати [4, с. 231]:

– ринкова економіка за своєю сутністю заснована на значенні договору, саме тому будь-якому керівнику належить беззаперечне право обирати такі методи аналізу та обліку, які він, і тільки він, вважатиме за правильні;

– стандарти, що орієнтовані на всі країни, оскільки не відображають національних традицій;

– стандарти виступають утримувачем розвитку бухгалтерської думки та гальмують розвиток практики.

Якщо бухгалтери та інші облікові працівники відмовляться від нормативно-правового регулювання, то вони перетворяться на самостійно «мислячих фахівців». І основним кроком до цього повинна стати професійна думка, під якою розуміють вміння бухгалтерів достовірно та сумлінно описати і відобразити дані про фінансовий стан конкретного підприємства.

Відповідно до цієї концепції «сліпе наслідування» вимог нормативно-правових документів не може дозволити бухгалтерам для кожного конкретного випадку віднайти переконливе підтвердження для правильного відображення фінансового стану підприємств, на яких ці бухгалтери працюють. Це є досить важливим аспектом з точки зору бухгалтерського обліку.

Корисне переконання необов'язково має бути істинним, так само істинне переконання зовсім необов'язково буде корисним. Істинні переконання і, відповідно, твердження вивчають в обліковій теорії, корисні – на практиці. У науковій практиці спираються на теоретичні знання, а в практичному житті важливо довіряти прийомам, які використовує бухгалтер у своїй професійній діяльності [4, с. 232].

Підсумовуючи викладений матеріал, можна зробити висновки щодо застосування бухгалтером професійного судження у конкретних ситуаціях:

1) у нормативних документах містяться суперечливі норми, тому бухгалтер, одночасно виконуючи вимоги одних документів, порушує вимоги інших;

2) нормативні документи з бухгалтерського обліку, базовані на Міжнародних стандартах фінансової звітності, передбачають наявність альтернативних варіантів обліку чи оцінки активів (зобов'язань);

3) порядок обліку окремих господарських операцій не встановлено нормативними документами, тому бухгалтер змушений ухвалювати рішення на підставі загальновстановлених принципів і правил бухгалтерського обліку;

4) відсутність у деяких положеннях чітких вимог до організації обліку на підприємстві забезпечує свободу вибору рішень бухгалтера;

5) існуючі вимоги до змісту облікової політики підприємства в обов'язковому порядку передбачають варіантність вибору оцінок і способів обліку.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Професійне судження бухгалтера – це один з інструментів бухгалтерського обліку, який необхідно використовувати для втілення в життя основної мети бухгалтерського обліку: відображення та формування повної і достовірної інформації, на підставі якої будуть ухвалені ефективні управлінські рішення. Оскільки ринкові відносини постійно ускладнюються, це призводить до потреби у використанні професійного судження виходячи з його важливості у забезпеченні користувачів достовірною та повною інформацією, відповідно, роль його застосування постійно зростатиме.

Крім того, можемо зробити висновок про те, що в сучасних ринкових умовах необхідно підвищувати самостійність бухгалтерів та інших облікових працівників. Це може бути виражене у встановленні правил ведення обліку та складання звітності в рамках кожного підприємства. Самостійність у цьому випадку вимагає необхідного рівня професійної підготовки, здатності мислити критично і творчо підходити до ведення обліку. Саме тому на сьогодні бухгалтери зобов'язані застосовувати власне професійне судження під час ведення обліку та складання звітності, оскільки нормативно-правові документи не можуть забезпечити урахування всіх різноманітностей умов господарського функціонування підприємства, що безперервно та динамічно змінюються.

Перспективою подальших наукових досліджень є аналіз особливостей впливу різних груп зацікавлених осіб (власників, інвесторів, акціонерів постачальників тощо) на методику застосування професійного судження бухгалтера у своїй діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Генералова Н. В. Профессиональное суждение и его применение при формировании отчетности, составленной по МСФО / Н. В. Генералова // Бухгалтерский учет. – 2005. – № 23. – С. 54–61.

2. Жураковська І. В. Етика для штатних професійних бухгалтерів / І. В. Жураковська // Економічні науки. – 2015. – № 4. – С. 98–105.

3. Лень В. С. Професійне судження бухгалтера: визначення, поняття та зміст / В. С. Лень, В. А. Нехай // Облік і фінанси. – 2016. – №3 (73). – С. 21–30.

4. Лозовицький С. П. Методичні аспекти застосування професійного судження у сучасному обліку та аудиті / С. П. Лозовицький // Сталий розвиток економіки : міжнародний науково-виробничий журнал. – 2013. – № 19. – С. 230–233.

5. Марушко Н. С. Професійне судження бухгалтера як інструмент забезпечення економічної безпеки підприємства / Н. С. Марушко // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2015. – № 2. – С. 319–330.

6. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг [Електронний ресурс]. – Частина І ; пер. з англ. мови О. Л. Ольховікова, О. В. Селезньов // База даних «Законодавство України» / Аудиторська Палата України (Міжнародна федерація бухгалтерів). – 2015. – Режим доступу : http://www.apu.com.ua

7. Міжнародні стандарти фінансової звітності : видання : від 18 січня 2013 р. № 20 (із змінами станом на 1 січня 2015 р.) // База даних «Законодавство України» / Міністерство фінансів України (Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty-finansovoi-zvitnosti-versiia-perekladu-ukrainskoiu-movoiu---rik?category=bjudzhet

8. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України : від 16 липня 1999 р. № 996-XIV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.help/law/996-XIV/

9. Сторожук Т. М. Необхідність застосування професійного судження бухгалтера / Т. М. Сторожук, О. А. Немировська // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. – 2014. – № 1 (72). – С. 299–304.

10. Сторожук Т. М. Щодо професійного судження бухгалтера / Т. М. Сторожук // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології організації : зб. наук. праць. – Київ : Типографія «ППНВ», 2013. – 343 с.

11. Юхименко-Назарук І. А. Інституційні засади здійснення професійного судження в бухгалтерському обліку / І. А. Юхименко-Назарук // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2016. – № 21, ч. 1. – С.185–188.

REFERENCES

1. Heneralova, N. V. (2005). Professyonalnoe suzhdenye y eho prymenenye pry formyrovanyy otchetnosty, sostavlennoi po MSFO [Professional judgment and its application in the preparation of statements prepared under IFRS]. Bukhhalterskyi uchet, 23, 54–61.

2. Zhurakovska, I. V. (2015). Etyka dlia shtatnykh profesiinykh bukhhalteriv [Ethics for full-time professional accountants]. Ekonomichni nauky, 4, 98–105.

3. Len, V. S., Nekhai, V. A. (2016). Profesiine sudzhennia bukhhaltera: vyznachennia, poniattia ta zmist [Professional accountant's judgment: definition, concept and content]. Oblik i finansy, 3 (73), 21–30.

4. Lozovytskyi, S. P. (2013). Metodychni aspekty zastosuvannia profesiinoho sudzhennia u suchasnomu obliku ta audyti [Methodological aspects of applying professional judgment in modern accounting and auditing]. Mizhnarodnyi naukovo-vyrobnychyi zhurnal «Stalyi rozvytok ekonomiky», 19, 230–233.

5. Marushko, N. S. (2015). Profesiine sudzhennia bukhhaltera yak instrument zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky pidpryiemstva [Professional judgment of the accountant as a tool for ensuring the economic security of the enterprise]. Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav, 2, 319–330.

6. Audytorska Palata Ukrainy (Mizhnarodna federatsiia bukhhalteriv). (2015). Mizhnarodni standarty kontroliu yakosti, audytu, ohliadu, inshoho nadannia vpevnenosti ta suputnikh posluh (Chastyna I) [International Standards on Quality Control, Audit, Review, Other Assurance and Related Services (Part I]. – Retrieved from : http://www.apu.com.ua

7. Ministerstvo finansiv Ukrainy (Rada z Mizhnarodnykh standartiv bukhhalterskoho obliku). (2013). Mizhnarodni standarty finansovoi zvitnosti (iz zminamy stanom na 1 sichnia 2015 r.) [International Financial Reporting Standards (as of January 1, 2015)]. – Retrieved from : https://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty-finansovoi-zvitnosti-versiia-perekladu-ukrainskoiu-movoiu---rik?category=bjudzhet

8. Verkhovna Rada Ukrainy. (1999). Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini : Zakon Ukrainy [On Accounting and Financial Reporting in Ukraine: Law of Ukraine]. – Retrieved from : https://zakon.help/law/996-XIV.

9. Storozhuk, T. M. (2014). Neobkhidnist zastosuvannia profesiinoho sudzhennia bukhhaltera [Necessity of application of professional accountant's judgment]. Visnyk Chernihivskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu, 1 (72), 299–304.

10.Storozhuk, T. M. (2013). Shchodo profesiinoho sudzhennia bukhhaltera. Bukhhalterskyi oblik, analiz ta audyt: problemy teorii, metodolohii orhanizatsii : zb. nauk. Prats [As for the professional accountant's judgment]. – Kyiv : Typohrafiia «PPNV».

11.Iukhymenko-Nazaruk, I. A. (2016). Instytutsiini zasady zdiisnennia profesiinoho sudzhennia v bukhhalterskomu obliku [Institutional principles of professional judgment in accounting]. Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu, 21 (Chastyna1), 185–188.

N. V. Hurina, A. M. Doyonko. Application of professional judgment of accountant in the market economy: domestic and international experience

Introduction: in Ukraine, the restructuring of accounting in accordance with international standards, resulting in the emergence of new accounting categories, for example, the category of «professional judgment», the essence and content of which was not studied in modern accounting theory. Purpose: the study of the essence of the concept of «professional judgment» and the analysis of the methodical aspects of the application of professional judgment of the accountantin a market economy. Methods: analysis, comparison. Results: The accountant should be guided by the following conclusions: 1) if the fact of economic activity is fully consistent with the description in the normative documents and their requirements allow it to be reliably reflected in the account, it must do so; 2) if the fact of economic activity fully corresponds to the description in the normative documents, but, in his opinion, their requirements in this particular situation do not allow to accurately reflect the facts in the account, then he must make a decision based on his professional judgment; 3) if the fact of economic activity can not be described because the normative documents do not have a similar situation, then the accountant should rely on his professional judgment, to show this fact in the accounts reliably. Conclusion: An accountant's professional judgment is one of the accounting tools to be used to provide the main objective of accounting – the reflection and formation of complete and reliable information on the basis of which effective management decisions will be made. In today's market conditions it is necessary to increase the level of application by accountants of their own professional judgment, since during the accounting and reporting, normative documents can not ensure the account of all the various conditions that continuously and dynamically change.

Key words: *normative regulation, accounting, professional judgment, international standards of financial reporting, financial reporting, management decision.*

Стаття надійшла до редколегії 18 березня 2019 року